

Emberközeli kilátások – közösségszervezésre fel(készülni)!

Embertársaink sorsát jobba tenni a legszebb küldetés a világon. A közművelődést hivatásul választó alig húszévesek ösztönből érzik, hogy emberekkel foglalkozni felemelő, tartalmas, izgalmas, változatos, érdekes dolog. Amikor (élet)pályaválasztás előtt állnak, akkor a közösségszervező BA alapszak azért lehet számukra jövőkép, mert a személyes kapcsolatokat, a közösségi együttgondolkodást és a mindehhez szükséges tudásanyag megszerzhetőségét helyezi számukra kilátásba. A Nemzeti Művelődési Intézet munkatársai pedig magát a szakmát jelentik számukra, a kézzelfogható, ésszel felérhető, szemmel látható gyakorlatot; a válaszokat az életben való eligazodáshoz.

Szombathelyen, a Felsőfokú Tanítóképző Intézetben az elsők között, 1962-ben indult a legendás népművelő-könyvtáros képzés. Az első évfolyamokban végzett hallgatók jó példája és a kivételes tanár, mester, dr. Kiss Gyula néprajzkutató híresen élményekkel teli tanítási módszerei rendkívül vonzóvá tették a népművelő, majd a művelődésszervezés szakot is a későbbi Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskolán. Az intézmény és a felsőoktatás, valamint a társadalmi, jogi, sőt a gazdasági környezet átalakulása

is hozzájárult ahhoz, hogy a szak vesztítsen keresettségéből, és ennek végső következményeként meg is szűnjön. A 2000-es évek elejéig végzett művelődésszervezőkből sokan ma is a kultúra, a közművelődés szolgálói, a közösségépítés, a közösségben való tervezés és az ezen alapuló településfejlesztés szószólói.

Az ELTE Savaria Egyetemi Központ PPK Pedagógiai és Pszichológiai Intézete 2017-ben újtárra indította a közösségszervezés BA szakot, amelynek népszerűsége folyamatosan növekszik a fiatalok körében: 2017-ben 11 fő, 2018-ban 14 fő, 2019-ben 17 fő, 2020-ban pe-

dig 13 fő kezdte meg tanulmányait. (1. kép)

A Nemzeti Művelődési Intézet Vas Megyei Igazgatósága a kezdetektől kiemelt figyelmet fordít és aktív szerepet vállal a középiskolások és a közművelődési szakma iránt érdeklődő fiatal felnőttek motiválásában a szak választásához. Lelkesítő előadásokkal járják az igazgatóság módszertani referensei Vas megye középiskoláit, kedvcsináló párbeszédre hívják az érettségi előtt álló diákokat, ösztönző mintaprogramokkal mutatják be a közösségépítés szépségeit a pályaválasztás előtt állóknak, inspiráló műhelyekben segítik az ifjúságot

1. kép

2. kép

szerepeik megtalálásában, képzések és szakmai találkozások során bátorítják a települések „lámpásait” a továbbtanulásra, önfejlesztésre. (2. kép)

Az igazgatóság az egyetem életében való folyamatos jelenléttel a gyakorlati kérdésekben való eligazodást, a megyei közművelődési hálózatba való bekapcsolódást és a hallgatók szakma iránti elköteleződését erősíti. Gyakorlati helyszíneként megismerteti a jövő közösség-szervezőivel a közfeladatot ellátó, országos hatáskörű, területi közművelődési szakmai szolgáltatásokat biztosító Nemzeti Művelődési Intézet tevékenységét, struktúráját, országos és megyei stratégiáját, valamint a települési feladatellátókat támogató kezdeményezéseit. Örömmel tettek eleget az igazgatóság meghívásának a hallgatók, és tanultak játékosan egymástól a Nemzeti Művelődési Intézet közösség-szervező nyári táborában Lakiteleken. E sorok írója óraadóként és a szakdolgozatírók külső konzulenseként járul hozzá a hallgatók ismereteinek bővítéséhez.

A Vas Megyei Igazgatóság munkatársai az ELTE SEK – PPK

Pedagógiai és Pszichológiai Intézet tanáraival közösen a hallgatókat is bevonva mintaprogramokat dolgoznak ki, amelyekből kiderül, hogy érdeklődési körének, habitusának megfelelően ki milyen területen tudna maximálisan helytállni. Feltérképezhetik a hallgatók, hogy éppen a közösségépítő műhelyek lebonyolításában, vagy a kutatások területén mozognak otthonosabban. Megtapasztalják, mi a különbség a rendezvény-szervezés és a közösség-szervezés

között. Bepillantást nyerhetnek az agora-típusú intézmények működésébe éppúgy, mint a 150 fő lélekszámú település közösségi színterének életébe. (3. kép)

Az igazgatóság által szervezett látóutak négy fontos célt szolgálnak. Egyfelől a közösség-szervező szakos hallgatókat segítik a pályorientációban, a kulturális közösség-szervezés szakirány választásában. Másfelől előmozdítják az elméletben megszerzett tudás gyakorlati alátámasztását. Harmadrészt lelkesítőleg hatnak a középfokú közművelődési szakképzettséggel rendelkező szakemberek számára a továbbtanuláshoz. Negyedrészt pedig hozzájárulnak a települési döntéshozók szemléletformálásához, a közösségépítők megbecsülésének erősítéséhez is.

A Nemzeti Művelődési Intézet Vas Megyei Igazgatósága megyei közművelődési stratégiájában is nyomatékosította a felsőoktatási intézményekkel való szoros kapcsolat fontosságát, főképp a közművelődési szakma presztízsének növelése és a szakmafejlesztés szempontjából. Az igazgatóság módszertani referensei középiskoláról középiskolára járnak a megyét, és hol előadnak, hol

3. kép

4. kép

workshopokat tartanak, hol beszélgetésre hívják a diákokat, hogy népszerűsítsék a Szombathelyen is elérhető alapszakot. (4. kép)

A „toborzáshoz” új ötletekkel is szolgálnak a fiatalok, hiszen felmerült róluk az igény a közművelődési intézménylátogatásra,

illetve egy World Caféban folytatott társalgásra valamely megyei szakemberrel, példaadóval.

Az ELTE SEK – PPK Pedagógiai és Pszichológiai Intézetének tanárai minden évben szeretettel invitálják a Nemzeti Művelődési

Intézet munkatársait az intézmény nyílt napjára, ahol egy értéksztal mögül várják a referensek az érdeklődő diákok kérdéseit. Ezen a rendezvényen az igazgatóság vezetője kerekasztal-beszélgetés meghívott előadójaként is szerepel már két éve. Szülők és ifjak egyaránt megismerhetik ilyenkor a közösségépítés, az alkotó, cselekvő létforma örömeit. (5. kép)

A közösség-szervező szakos hallgatók állandó vendégei az igazgatóságnak, hiszen számos műhelyben vettek már részt, amelyek során a szakmai „kulisszatitkok” megismerésétől az összefüggések feltárásán át, a megye közművelődési intézményeinek igazgatóival való eszmecsereig sok-sok programban gyűjthettek motivációt, kapcsolatot, és bővült tájékozottságuk.

2019-ben a Nemzeti Művelődési Intézet a Vas Megyei Civil Információs Centrummal közösen Önkéntes börtét szervezett az egyetem aulájába, ahol az önkéntes közösségi szerepvállalás szépségeit hozták fizikai közelségbe a

5. kép

6. kép

hallgatók számára a bevont résztvevő civil szervezetek. A program apropóját az „Együtt – Önként – Egymásért” című mintaprojekt adta, amely egy 10 alkalomból álló műhelysorozat volt. A résztvevő fiatalok jó példákon keresztül, közösségépítő módszereket elsajátítva az önkéntességet mint az egész életre kiterjedő tanulás egyik formáját élték meg. Az élmények, amelyeknek egyaránt voltak a hallgatók életre hívói és élvezői, érzékenyítették őket a kultúra iránt. Megismerték az önkéntesség más definícióit és tereit. Képessé váltak saját közösségeikben is az elsajátított technikákat, tervezési-szervezési metódusokat alkalmazni. (6. kép)

Hasonló tematikával valósult meg az Ifjúsági műhely program-sorozat is Vas megyében, ahol a fiatalok olyan drámapedagógiai és közösségépítő módszereket sajátíthattak el, amelyeket a saját közösségeikben adaptálva új lendületet adhatnak az együttgondolkodáshoz.

Az egyre gyarapodó számú közösség-szervezés szakos hallgatóság az igazgatóság kezdeményezésére résztvevője lett a Vasban Civilben műhelysorozatnak, egyre több közművelődési intézményt és közösségi színteret keresnek fel, megismerve annak felépítését, működését. A hallgatók 2020-ban aktív résztvevői voltak a Nemzeti Művelődési Intézet által „Mindent a közösségről” címmel megrendezett háromnapos szabadegyetemnek, amelynek egyik eredményeként elhatározták, hogy az előadókkal és az igazgatósággal közösen meg-

alkotják Vas megye ifjúsági közművelődési stratégiáját. Ezzel több évtizedes elmaradást hoztak be a fiatalok bevonásával, meghallgatásával, kezdeményezésre ösztönzésével kapcsolatban.

A Szombathelyen tanuló közösség-szervezők rátalálnak helyükre a közművelődési szakmában, bátran és serényen vetik bele magukat a továbbtanulásba, erőteljesebben kötődnek hazájukhoz és láttatják nemzeti értékeinket, mindezekbe kapaszkodva formálják pozitívan társadalmunkat.

ÉLES KRISZTINA 2002-ben a szombathelyi Berzsenyi Dániel Főiskolán művelődésszervező szakon végzett PR-menedzser és nonprofit menedzser képzéssel. Ezt követően 2006-ban a Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karán művelődésszervezésből egyetemi oklevelet is szerzett. A tanakajdi Petőfi Sándor Művelődési Ház vezetője, majd a Régiógazdaság és a Helyi Érték magazinok főszerkesztője volt. Jelenleg a Nemzeti Művelődési Intézet Vas Megyei Igazgatóságának vezetője, kulturális szakértő.